

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetésekért oldós díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

—: **Megjelenik minden szombaton.** —:

Felolós szerkesztő:

Dr. PÁL GÁBOR

A lapba szánt közlemények

előfizetési díjak, hirdetések és cserépéldányok a lap címére (Csikszereida, Rákóczi-utca) küldendők. Hirdetési díjak előre fizetendők.

—: Kéziratokat nem adunk vissza. —:

Az oláh fenyegetés.

Minket magyarokat mindenféle nemzet arcúl üthet és minden módon kigunyolhat anélkül, hogy mi hasonló módon szólhatnánk vagy pláne visszaütnénk.

Legújabbban az oláh döfte belénk agyarárt a román u. n. kulturilga gyűlésén Bukarestben, s bár az ilyen kiröffenés hidegen hagy és fölényes nyugalommal tekintünk le rájuk, még sem érdekeltlen egy kissé bonckés alá venni a gyűlésen elhangzott beszédeket.

Antonescu Emil egyetemi tanár az erdélyi románok kulturális elnyomatását panaszolva, azt állította, hogy négy millió románnak csak négy középiskolája van, míg ezzel szemben a romániai osztrák—magyar nemzetiségűeknek tizen-négy középiskolájuk van. A román nagylelkűség még a zsidóknak is megengedi, hogy nyolc középiskolájuk legyen, sőt megengedi azt, hogy többet is építsenek, ha akarnak — csak legyen módjuk hozzá. Ugy-e milyen nagylelkű, humánus nép az oláh? Megengedi, hogy legyen az idegennek is iskolája az ő országában, de vajjon segíyezi-e bárcsak egy fillérrel is? Nem, egy fillérrel sem, de azt feltétlen megköveteli sőt kiköti, hogy csak úgy állhat fenn az iskola, ha kizárólag a román nyelven tanítanak benne, más-különb menthetetlenül bezárják.

Nálunk évenként milliókat kapnak a nemzetiségi egyházak és iskolák államsegélyt — s még mostanában a magyar nyelv tanítását is el akarják engedni nekik azért, hogy aztán a végzett növendékek hivatalba juthassanak s ott is és az életben is az állami támogatást azzal köszönjék meg, hogy a hazának ellenségeivé válnak. Szóval a fejünkre neveljük őket s ezt be-

is bizonyították ez alkalommal is a kolozsvári egyetem román hallgatói, a midőn a kulturilga gyűléseinek táviratot küldöttek, mintegy jelezve csatlakozásukat és azt, hogy az ott történekekkel azonosítják magukat.

Az ilyesmi romániában nem történik és nem történhetik meg, mert nem engedi meg elsősorban a zsarnok, durva, brutális elnyomatás, másodsorban pedig a minden idegennek magasabb fokot álló műveltsége s az ebből jövő lojalitás. Ott mindenkinek románoknak kell lenni, mert különben nem élhet ott, mert ha jogsérelem esett is rajta, hiába megy a hatóságokhoz jogorvoslatért, még szóhoz sem engedik jutni, ha idegen ajku. Így van ez még a benszülött zsidósággal is, kiknek nagylelkűen megengedik, hogy iskolákat építsenek a sajátukból, tanuljanak és annyi adót fizessenek, a mennyi csak kell, de polgári vagy katonai jogot ne kérjenek mert akkor kapnak fej-, ablak- és kirakatok beverését és kirablását, a mint az egynehányszor már megtörtént. Hiába, Románia kulturállam, de még vitéz is, hiszen láttuk volna csak, amint Surtu tanár a gyűlésen büszkén mondotta, hogy: „a bolgárokkal a tavaly számoltunk le, a magyarokkal le fogunk számolni”, milyen viharos taps volt a tetszés nyílvánítása.

Különb mi magyarok legjobban ismerjük az oláh vitézséget Zalatnáról, Abrudbányáról stb. ahol az aggok és csecsemők véreből furdót rendeztek; az igaz, hogy idevaló oláhok voltak, de fényesen kimutatták „vitézségüket” kedves romániai fajtestvérük is, a mikor a „bolgárokkal leszámoltak”, alattomosan, mint a gyáva farkas, addig leselkedtek, míg a bolgár minden oldalról le volt kötve s akkor vitézül bevonultak gyenge asszonyok és gyermekek között s

kivágtak egy darabot a tehetetlen élő testből. Erre a győzelemre büszkék ők ahelyett, hogy szégyelnék magukat, dehát hiába az ő jellemvonásuk az alattomoság, ami meglátszik az intézményeiken is.

Romániában tetszés szerinti nyelven írhatat ki cégét ezelőtt bárki, de most a 90-es évek elején már hoztak egy kis törvénykét, hogy a ki idegen feliratú cégéblát akar tartani, köteles évenként 200 frank adót fizetni s a kitől nem lehetne a cégébla adót behajtani, de azért mégis idegen feliratú táblát tesz ki, attól az adó büntetés útján hajtható végre. Persze, hogy egységes lett mindenütt a cégébla s ezáltal kidomborodott a „nemzeti szupremácia.”

Minálunk ilyesmiről szó sem lehet, hiszen mi az idegenek befolyása alatt állunk és úgy bánnak velünk, mint valami bábukkal. Ausztria lassan és céltudatosan megtett minket mindenki ellenségévé és most is ha valami kiszóllást akar tenni, hangcsőnek használ, hogy ha csipős vagy elpuskázott talál lenni a kiszóllás, hadd üssék a látható hangcsőt.

Igy elődött rajtunk Ausztria mindig és ugyancsak belőlünk közvetve táplálta a nemzetiségi dudvát is körülöttünk a míg az is a fejünkre nőtt s mégis úgy állítják be a dolgot a külfölddel szemben, hogy mi elnyomjuk a nemzetiségeket, holott azoknak most is sokkal jobban van dolguk, mint például a székeleyeknek is.

Különb azt mondja a közmondás, hogy „segits magodon s az isten is megsegít.” Panaszkokkal ugyse segítünk magunkon, hanem tegyünk, tömörüljünk és nyuljunk az osztrák zsebébe, mert akkor majd alább hagyja.

Lépünk be a „Nemzeti Népszövetségbe”,

A „CSIKI HIRLAP” TÁRCAJA.

Messze messze Csikországba...

Irta: Valaki.

Különb állapotban vagyok. Hallatlanul hangzik s mégis igaz, meghódított egy fénylő szempár. Sokan próbáltak már engem édes kötelékekkel font rablással átűvezni, de egyiknek sem volt a szeme az édes-sejtelmü titokzatoság reánk tündöklő fekete gyémántja, egyiknek sem volt szája a titkos vágyak megtestesült paradiosma, egyiknek egyénisége sem volt ily természetes s mégis természetfölötti.

Nem akart udvart maga köré gyűjteni s mégis mindenki az ő gondolatát leste. Hiába volt hozzám véghetetlen kedves, fájt nekem, mert én úgy láttam, hogy mindenki vel úgyanolyan; sőt ami majdnem megörjített, egyikkel, mintha többet beszélt volna. Mintha a szemei, azok a csábos hógárkák e beszélgetés alatt jobban felragyogtak volna; úgy láttam éles szemeimmel, mintha ő és a férfi között valami titkos egyetértés jött volna létre. Elhatároztam, hogy bármi lez is igaz, tudnom kell a valót.

Fájt már előre is a tudat, őt egy idegen férfi karjaiban elgondolni, e tiszta angyali lényt a másik csókjai közt látni, melyet ki tudja hányra pazarolt már. Ő, ki méltó a legelő legmagasabb boldogságra, a legkeszebb csalódással kezdje meg a legszentebb női hivatást az anyaságot? Istenem! ha már nekem nem adtal erőt igazi bűsöges szeretettel megnyerni őt a saját és magam boldogságának, hagyjal engemet magamra bánatommal, de légy igazalmas hozzá és óvd meg legalább őt a legrettenetesebb csalódástól; ha őt boldognak tudnám, elfeledném kínjaimat.

Én nem csak a jövőmet adnám oda neki, a multat is feltárnám előtte: méltón éltem hozzá, eddig soha sem szerettem senkit. Nem!... Mégse igaz, már régen, gyermekkorom óta szerettem őt... Ott lebegett álmaimban s azóta még gondolatban sem csaltam meg. A lelmem már régóta imádtá, a véletlen csak most engedte meg, hogy gyöngye szemeimet a napfény tüzes sugara vakítsa.

„Nem csaltam meg soha”. Amilyen egyszerű szavak ezek, olyan emberfeletti küzdelembe kerültek. A legádázabb küzdelem volt ez a szeretetnek a természet örök törvényei ellen, küzdelem a bizonytalan s talán viszontagságos jövőnek a jelen gyönyöreivel. E rettenetes küzdelem tünkretoesi a gyengét, hogy elvéve akaraterejét, hamis uton a végromlásba juttassa. Jobb eleinte a mélyben kezdeni, mint eszményképünk titáni magasságából reménytelenül lezuhanni s utközben millió szikla kiálló hegyén lelkünket szétazagogni. Lent aztán él a magános test minden vágyának engedve, a jelen gyönyöreiben. Ezen állapot megtéveszt sokakat, azt hívén ez örökké fog tartani. De ime egyszerre csak észreveszik, hogy számukra a jelen nem öröm már, csak szenvedés, elfáult lelkük kapkod a mult emlékei között, de nem talál benne vigaszt; minden eltöltött perc csak undort ébreszt lelkében. A jelen borzasztóságán át rohan a jövőhöz, hogy még kétségbeesettebben hajtja le a fejét, látva, hogy hasonló azon almához, melyet nohón kapnak az emberek kezükbe, de felvágva undorodva eldobják messze a sárba, hisz hajáig minden rothadt benne.

Küzdem emberfeletti erővel. A küzdelem megacélozta vas akaratomat, fiatalon öreg lettem tapasztalatokban. Egy pillanatil sem vesztettem el szemem előtt a célt, amely lelkeített s ha néha elhomályosult is előttem utam, az ő megjelenése erőt üntött csüggedő lelkembe. Láttam őt a felkelő tavaszi nap ra-

gyogó sugarában, a mező illatos virágainak kelyhében furdó harmatscöppben, a tejut ragyogó milliárdjaiban, de legeslegtöbbször édesanyám szemében.

A harc kezdett mindig nehezebb lenni: a leg-erősebb is megkell törjön, ha az egész világ ellene fordul s elveszti szövetségeseit. Még tartottam magam kétségbeesetten annál is inkább, mert éreztem, hogy valami nagy fordulat fog eddigi életemben bekövetkezni. Abban az időben az egész természet ellenem szegődött: ülöztek a gyönyör csábos kíséretei, soha annyi lányka nem hűnta le szemérmezen szemeit előttem, vára egy szerelmi vallomást, soha nem magyarázták apák annyit lányuk hozományát, soha annyi bájos fényképet nem kaptam, mint akkor. Az ostrom már-már felülmúlta erőmet annál is inkább, mert eszményképen hosszabb idő óta nem jelent meg. Kétségbe voltam esve, segítéért könyörgtem hozzá, kit nem tudtam hol keressek, mégis megpróbáltam felfedezni. Kerestem őt csöndes holdas estéken csillagok fényénél, midőn csöndes esti szellő fodrot csalt a lassú Maros tündöklő vizére, kerestem őt erdők lombos fái-nál koromlott éjszakában, kerestem őt a földrengető orkán egetrázó viharában. És mindhiába kerestem, ő nem szánt meg airalmas állapotomban. De a valóságban én tévedtem. Nem hagyt megsemm el: belátta, hogy személyben vagyok s személyesen jött el, hogy örök időre megerősítsen.

Egy napon végre megismertem eszményképem. Jól látták lelki szemeim, de a valóságban százszor igézőbb volt.

Minden szabad percet mellette töltöttem: ha őt láttam elfelejtettem minden bánatomat, ha hangját hallottam meg voltam jutalmazva halálomig, ha gyönyörű szememmel kérően rám nézett, életemet odaadtam volna érte.

De életem tündöklő napja csakhamar beborult.

egyesüljünk, egy elvünk, egy akaratunk legyen és akkor hadd virágozzék még a „tulipán” mely már egyszer tette kényszerítette a sögort.

A Népszövetség leszoklatja az embereket a korcsmázásról, ami egyik hathatós lépésünk lesz az erős egészséges gazdasági élethez, fokozatosan megerősödünk, mert a pénzünket nem adjuk idegennek s akkor fordulunk a körülöttünk felnőtt dudvának és visszaszorítjuk az őt megillető helyre. Addig is azonban legyünk lépés s a kolozsvári védőszövetségbe feltétlenül lépünk be mindnyájan, mert még annyi önérték kell legyen bennünk, hogy a közös ellenséggel szemben pártokra ne szakadjunk.

A magyar ezer esztendőn keresztül egyik kezében a munka eszközt, másikban a kardot kellett, hogy tartsa az egyet nem értés és a nemzetiségek miatt s ezt ma is épp úgy kell tegye, különösen akkor a midőn — habár nagy súlyt nem fektetünk az elhangzott kirófférésekre — Bukaresben egy Surtu tanár azt mondja, hogy „Nekünk nemcsak Romániában, hanem Erdélyben is vannak katonáink”. Zs. I.

A HÉTRŐL.

A választókerületek beosztása ma az érdekföldést leköti politikai esemény. Belügyministeri rendelet állapította meg, de ez a beosztás csak törvényre változtatható meg. A főispánok javaslata van a rendeletben összegezve, legfőbb figyelemmel a munkapárt érdekére. Ezen dolgoztak, kombináltak úgy, hogy a beosztással ellensúlyozhassák az ellenzéki agitációt.

Minket különösen a csikmegyei beosztás érdekelt. Az 1914. XV. t.-c megállapította már az új választókerületek székhelyét s ez a törvény megszűntette a karczfalvi választókerületet, melynek közegét az említett ministeri rendelet a két szomszéd választókerületbe osztotta be. A részletes beosztás közzétételében a következők:

Csikszentmártoni választókerület. Székhelye: Csikszentmárton Csátoszeg, Csikbánkfalva, Csikcsékfalva, Csikmenaság, Csikszentgyörgy, Csikszentmárton, Csikszentimón, Csikverebes, Kászonfelfiz, Kászonimpér, Kászonjakabfalva, Kászonújfalva, Kozmás, Lázárfalva, Kászonaltiz, Tusnád (16 község.)

Csikszederai választókerület. Székhelye: Csikszederai. Csikborzsova, Csikcsicsó, Csikcsesomirtán, Csikdelne, Csikpálfalva, Csikrákos, Csikszentimán, Csikszentkirály, Csikszentlélek, Csikszentmihály, Csikszentmiklós, Csikszederai r. t. város, Csiktaplaca, Csobotfalva, Göröcsfalva, Gyimesbükk, Gyimesközéplak, Madéfalva, Szépvíz, Gyimesfelsőlök, Vacsárcsi, Várdolfalva, Zsögöd. (24 község.)

Ditrői választókerület. Székhelye: Ditrő, Bélbor,

Ugy jártam, mint azon ember, aki hosszú éven át fiatalosága legszebb éveit nélkülözés és megpróbáltatásos elhagyással töltötte el, hogy egy sivatag közepéből elhozza magának a világ legszebb, legdrágább gyémántját. Nehéz volt az út, sokszor elhagyta már ereje és reménye, de a gyémánt elkezdett fénye új és új erőt öntött megkínzott és faradt tagjaiba. A hosszú utazás végre megtörtí eréjét s ő nem messze a céltól felhőltan rogy össze.

Minden eréjét összerendezve még egyszer felhívta szeméit s imo mit lát, a messzeségből tisztán ragyogóan világít feléje az ő mindene, a legszebb gyémánt. A reményeség életet önt újra kimerült tagjaiba, akaratereje megkésztéreződik s ő fokozott gyorsasággal rohan a cél felé. Útközben esabitoan ragyogott róla a gyémánt s tüze megbizvitotta az ifjú zivert, nálánál nem volt boldogabb ember e világban. A végén már szaladt, rohant, kinyitotta utána karjait: már-már hozzáért újjaival, midőn kővé meredten állt meg... A gyémánt, melyet ő éveken át verejtékezelt, melyért majdnem felhalozta életét, ez a gyémánt egy idegen férfi ölében fekszik, ki őt már megelőzte. Folyton a fénybe nézve csak most látta meg a borzasztó valót. És a gyémántot olyan ember kezében látta kiről tudta, hogy nem tudva eddig, sem megbecsülni sok szoronsóját, elprédálta ezen kincsét is. Ez a legszebb, legnagyobb és is ilyen sorsra kell jussom! Ez fájt neki legjobban s az, hogy ha már nem lehet az övé, mért ragyogott és ragyog most is rá oly szépen, mert kinnza, ha úgy sem bírhatja soha. A szerencsés vetélytárs magával vitte könyörületből s neki egész uton épp úgy ragyogott szemébe a gyémánt mint patánsának, csak-hogy neki rettenetes kínokat okozott a fény, mely őt folyton elvesztett boldogságára emlékeztette.

En is enyémnek váltom végre eszményképem anyyi küzdelem után: réám is ragyogott egy elbűvölő szempár. An is azt hittem, hogy akarom kell s ő ne-

Borszék, Ditrő, Gyergyóalfalu, Gyergyóbékás, Gyergyócsomafalva, Gyergyóholló, Gyergyóremete, Gyergyótölgyes, Gyergyóvárhely, Salamás, Szárligye. (12 község.)

Gyergyószentmiklósi választókerület. Székhelye: Gyergyószentmiklós. Csikdánfalva, Csikjenőfalva, Csikmadaras, Csikszentdomokos, Csikszenttamás, Gyergyószentmiklós r. t. város, Gyergyóújfalva, Karczfalva, Kilyénfalva, Tekerőpaták, Vasláb. (11 község.)

A Rákóczi általános könyv ügye országos felháborodást idézett elő. Polgárság, egyetemi ifjuság, társaskörök, irodalmi társaságok fejezik ki megütözésüket ama könyvvel szemben, mely a nemzet kegyeletét durva módon sértette meg. Az a császári levéltáros, ki magyar nevet visel, még a „tudományos kutatás szabadságát” merie az országos felháborodás megnyilatkozása után emlegetni s akkor, midőn könyve szerint is állításait állítólagos híresztelésekre s nem az oknyomozó történelem útján kétségbevonhatatlan módon megalapított tényekre alapította. Ez a „tudós” kiválasztotta a magyar nemzet legdicsebb emlékezetű szabadsághősét, hogy a történelmi kutatás szabadságának örve alatt megtépcszalassa emléket. Pedig ott abban a császári levéltárban, melyben dolgozik, kaphatott volna történelmi adatokat királyokról, kik életüket egy nemzet megrontásával s elnyomatásával töltötték el s a kik fenséges trónjuk érdekében a legbecstelenebb bűnököt követtek el, őket, kiket a jámbor, türelmes nép felségnek nevezett el. De az a történetlétudós, ki állítása szerint a „történelmi valóság” elhallgatására nem volt képes, nem választotta munkája tárgyát azon királyokat, kikről éppen ő a legtöbb adat birtokába juthatott volna, hanem a magyar nemzet hőseit, ki hazáját élt s azért el nem képzeltelto szenvedéseket éri meg, igyekezett meggyalázni.

Szét a munkát a magyar tudományos Akadémia emelte ki! Az az akadémia, melyet a nemzet áldozatkészsége alapított. Szinte hitelesítette a könyvet a külföld előtt, mely a gyalázódások sorozatát foglalja magában, mint azt a „Magyarország folyó hó 2-iki száma a szöszertint való idézésekkel kimutatta. Ime egy néhány mutatványos ezek közül:

Vigouroux „egyik küldetéséből oly bizalmas jelentéseket küldött Rákóczinak, hogy ez a felolvasó illosvay előtt kénytelen volt pirulni.” (286. lap.)

„Vajjon nem mutat az emigráns beteges, szinte beszámíthatatlan lelkiállapotára, hogy ezt a tervet újra megkísérelte.” (309. lap.)

„Rákóczinak testén-lelkén kívül egybe nem maradt... ő maga... a szó szoros értelmében diplomáciai nullává változott. Nem veszi észre, hogy egész diplomáciája önáltatásból vagy hazugságból szőtt pókháló... ő már ugyszem veszített többé semmit sem.” (159. lap.)

„Hazátlan emigránsok, vagyon és hadsereg nélküli praetendensek (Rákóczi) egyszer sem veszik, hogy ők csak a várak betöltésére szolgáló gyűlevész nép. (132. lap.)

„Mindezt elviselte, akárcsak az a jölsimert ut-

kom adja magát cserébe egész élete boldogságáért. de én mégis lehettem boldog. Akétség felkötő csirája tanyát vort szívemben. Hátha nekem is csak úgy kell kedvségessé veinmem, mint annak a meggyötört embernek a fényt, amely az övé soha nem lehetett. Nem szemrehányásképpen mondom, hisz a gyémánt sem tehet róla, ha szemeket kápráztat. Az én helyzetem rosszabb, mint a példában lévő emberré, ő tudta, hogy elvesztette minden reményességét, de az én szerencsétlenségemet a kétség mely felülkénny folyton csak nagyobbitja. A legborzasztóbb tények sem rendítik meg annyira az embert, mint egy rövid idejű bizonytalanságból való vergődés...

Talán már tudom is följ-moddig, hogy nincs legkisebb reményem sem. hisz láttam, hogyha ketten találkoztak, ő szerelmeson olpirult, ha valami rossz hírt mondat a férfiről, bár láttam, hogy nagy megerőltetéssel igyekezett érzelmeit palástolni, láthatóan lehangolódott. Azonban valamint a vízbeelő még egy szalmaszála is kapaszkodik, úgy keletem én is magamnak okokat, melyek előbbi feltevéssem megcáfoltják. Így gondoltam pl. arra, hogy az elpirulásnál én is ott voltam, hátha attól... hogy a rossz kedvét talán csak szomom káprázása folytán észleltem stb. stb.

Mindent megpróbáltam, de nem tudhattam meg a valót, eltűnt, amilyen hirtelen jött, itt hagyva engem a kétségbeesésben.

Mielőtt panaszom bofejeznem, kérom őt, ne haragudjon rám, hogy szomom előtt az ő szome fog örökre lebogni, hogy imámban az ő neve is benne foglaltatik, hogy emléke, mint vedangyal fog görögös utamon oltalmazni. hisz a nap úgy som homályosul el milliók imadásától sem.

Ha azonban egy kis részvétet érezne irántam, akkor ne hagyjon ő rettonetes kétségben: ha azt adja tudtomra, hogy utál, még akkor is áldani fogom érte, mert a kétség még annál is borzasztóbb.

széli növény (a számarlóvis), melynek testén súlyos kerékek gáznak keresztül, szárain, levelein kécs-fekete, pörrel telt piszok sebeket vágnak, a megmaradt csomka szár mégis egyenesen áll és rut sebeit egykedvűen mutatgatja a körülötte levő boldog, érintetlen virágoknak.” (189. lap.)

„Mennie kellett arrafelé, hol erdélyi fejedelemségének bármí kis reménye tünt fel a láthatáron s ez most török háború, tatár hordák pusztításánál, felégetett magyar falvak füstjéből látszott feléje inteni.” (68. lap.)

„A kholini emigránsok — Rákóczi alvezérei — tehát jól felhasználták idejüket s csak a péterváradí csata és a beálló rossz időjárás akadályozta meg őket Magyarországnak tátracspatok élen való meg-támadásában.” (75. lap.) „A haditerv ugyanaz volt, mint amellyel Batu khán századok előtt a tatárjárás végtelen nyomorúságát hozta szegény magyarok nyakára.” (77. lap.)

„Rákóczi az emigráns helyzetének ezt a legsúlyosabb átkát, a neveltségességét sem kerülte ki: a világ hatalmasai főlényes mosolylyal mentek el mellette.” (178. lap.) „Senki sem kívánhatta tőlük, hogy méltányolják Rákóczi neveltségessé váló lejedelmi praetenziónak legmélyebb gyökereit. (179. lap.) „A krosboisi napokban vallásos patinát nyert országke-relessz ily módon tünt fel a konstantinápolyi idegen virágban járhatatlan keveltségnek, rosszul alkalmazott kicsinyes, nem egyszer neveltséges hiúságnak.” (180. lap.)

„Ilyen viszonyok között (valószínűleg valamelyik francia nemestől származott a gondolat) párisi házában játékbárlangot rendeztetett be, melynek vezetését az emigráció egyházi férfija, Brenner abbé vállalta magára.”... „A kártyázás és egyéb nyilvános szerencsejáték nagyban járta s az volt a líre, hogy Rákóczinak 40.000 livres jövedelmet hoz a kártyapénz.” (32. lap.)

„A vallásos érzelem, az eskü szentségének tisztelete csak másodrangú szerepet játszhaltak elhatározásánál.”... mikor erdélyi fejedelemségre jutáról van szó. (57. lap.)

Most foglalkozott a napokban az Akadémia e könyv ügyével. Egyrészt elítéli a munkát, melynek megjelenését lehetővé tette, másrészt fennhangon utasítja vissza a támadásokat. De Berzeviczy Albert az elnök ilyenkor nincs ott, hanem horgur utol kap, hogy ne kelljen állástfoglalnia se ide, se oda. Ugy tett, mint a képviselőház elnöke székében, melyet a kritikus pillanatokban óvatosan elhagyott.

Ez a Berzeviczy Albert a magyar tudományos Akadémia elnöke, ki egész életén keresztül tudós pózál jött — ment a közelet mezején, de eltűnt onnan mindig rövid időre, ha egyéni érdekére úgy látszott célszerűnek.

Széljegyzetek.

Százhuszezer bányász letette a kalapácsot. A fekete gyémánt az Energia, a Mozgás szülőanyja most egyidegig nyugodtan folytathatja évmillióis álmát, nem fogja zavarni azt csakányok ütemes koppanása. A Bánya, — az a külön életet élő világ, mely kenyert ad millió éhes szájnak, de ha megéhezik: ő maga eszik embeült s iszik rá embervért — most kihalt. A földalatti világban minden csendes...

S a föld felett? Borus Anglia szürke felhőnyokkal tarkozott ege alatt? kormos munkásházak belsejében, elszántan—összevont szemöldökű százhuszezer ember, fávalba néző, révedező szemmel gondol a kilátástalan jövőre Szűkmeretű koponyákban, alakot nem öltve bujják az elnyomottak örök „miért” kérdése. A vagyon, a jogok, az élvezetek elosztásának rettenetes igazságtalansága fúti a forró agyakat s a kuckóban a gyermek, a vézna, angolkörös, szegényvérű bányászgyermek nyöszörgve megszólal: „Apám, éhes vagyok!...”

Az elv, a szolidaritás, a maga emberelőtti lenyugdó erejével fogvatartó százhuszezer embert. Az egyén hiába volna hajlandó a régi feltételek mellett felvenni a bányászkalapácsot, hiába volna hajlandó a régi éhbéért huzni az igát: „nem szabad”, parancsolja az Elv, a Szolidaritás, a Párt.

Aranygyűrűkkel telerakott ujju igazgatók, párnázott ajkú pazarul berendezett irodákban, ezüst manicure —készlettel pucolják rózsaszínű körmeiket, mert nincs munka, áll a Bánya s savanyú közpatiszagu munkásházákban köszénportól örökké fekete körmeiket rájják szurtos bányászcsémék, mert nincs munka, nincs kenyér, a Bánya áll...

Egy táncosnő, — rózsás, ápolt testű, selyempajonos, csipkelehelő körülvelt diszpendánya a szerelem papnőnek — ópium mérgezését meghalt Párisban. Pazarul berendezett lakásán nagymennyiségű ópiumot, hasist és más narkotikumot találtak. A vizsgálat, mely ilyenkor megszokott indulni, megállapí-

totta, hogy a lakásban naponta nagy társaság gyűlt össze és valóságos ópium baclanaliákat rendezett.

Az ópium, a morphium, a hasis — a misztikus kelet e gyilkos ajándékai — szedik az áldozatokat. Toulouse püszkos matrózcspaszékéitől a párisi fán-cosnó elyziumi lakásáig mindenhova befértek. A bódulatot, a részegséget, az öntudatlanságot már nem tudja előidézni a régi narkotikum, az alkohol, most már erősebb szerekre van szükség: az ópium és hasis-pipára, meg a morphium fecskeendőre...

Érdekes szerkezet az emberi agy! Ahogy a műveltség akkora fokára fölemelkedett az ember, hogy bizonyos ipari célokra szükséges eszközöket el tudott készíteni, — rögtön igyekezett ezeket és módot találni arra, hogy agyát bódulatba ringassa. S minél jobban haladt a kultúra lépcsőfokain fölfelé, annál több raffinemental igyekezett megszerezni a bódultságot. A decadens kultúrák népei, — a multiban pl. a római, ma a francia — művésztetté fejlesztették a fantázia-csiklandó öntudatlan érzelmi állapot előidézését, magyarul és rusztikusan: a berugást. Ma már egy keletet megjárt matróz vagy egy jólvélt táncosnó nem rúntól, — illetőleg Champagnei pezsgőtől rug be, hanem ópiumtól. S talán egy éven belül (ha még nincs meg!) megnyílik Budapesten is az első ópiumbártang!?

Iszonyu dolog ez s mégsem lehet mellette másképp elmienni, mint egy lemondó és megbocsátó gesztussal. Fiatal kultúrájú s máris az életundorig eljutott egész nemzeteket, — mint pl. az orosz — fertőzött meg az a legujabb és legrombóbb járvány, amit az angol spleen-nek nevez. Magyarul talán élelmalomnak lehetne nevezni. Ha tényleg áll az, hogy az élet józan szemmel nézve undorító és unalmas, akkor meglehet érteni azt, hogy milliók rohannak át abba az álomvilágba, amit a narkotizáló szerek festenek a bódult agy elé. Azt is meg lehet érteni, hogy a jótékony részegséget előidéző szereknek világiaca van. S ezen nem lehetne másképp segíteni, mint ha a világ összes részéig szert a tengerbe öntenék s halálbüntetést rónának ki arra, aki csak a nevet is kimondja valamelyiknek. Csakhogy akkor a halak vizionálnának és hallucinálnának, értük pedig kár volna, szegényekért...

—rassy.

Eldölt a Vigadó tervpályázata.

A Vigadó tervpályázatai felett folyó hó harmadikán délután döntött az alsipán által e célra összehívott társaság, névszerint: Fejér Sándor, Mikó Bálint, Gyalogay Sándor, Szász Lajos, Gaal Endre, Györgypal Domokos, Csiky József, Bodor Gyula, Végli István, Szánthó Albert, Józsa Géza, Ujlalusi Jenő, Kovács János és Keller Róbert mérnök, mint a vall. és közoktatásügyi miniszter kiküldötte. Az eredmény negatív volt, a mennyiben a meghívottak a Keller mérnök előadásából arról szereztek meggyőződést, hogy az 5 pályázótól (Antal Vidor, Buchardt János, Medgyaszay István, Steiner József és Till Ede) beérkezett 9 fele terv mindegyike kisebb-nagyobb mértékben vagy hibás és egyáltalán ki sem vihető, vagy eltér a kiírt feltételektől. Csupán 2 terv van olyan, melyek mindkettője nagy szellemi megteremtésnek mutatkozik és elég helyes megoldást nyújt, amde kiderül a további mérlegelésnél az, hogy ezek körülbelül 200,000 tól 220,000 koronáig terjedő költségbe kerülnének nem számítva azon eshetőséget, mely a régi épületek lebontása és átalakításánál igen gyakran elő szokott állani, hogy t. i. tervbe nem vett, előre nem látott munkálatok költségei merülnek fel. Ily körülmények között a meghívottak arra az álláspontra helyezkedtek, melyet Keller mérnök is javasolt, hogy a Vigadónak ilyen nagy költségen való átalakítása nem célszerű, nem gazdaságos, mert jó soká seim lesz és egy újabb tervpályázat sem vezetne célhoz, mert részint a vigadó telkének nagy lejtésbeli különbözősége, részint a meglévő épület nyomorúságos elhelyezkedése és beosztása oly korlátot állítanak a tervező elé, melyek technikailag legyőzhetetlenek, minélfogva kívánatos, hogy a Vigadó kérdése egy teljesen új építkezés keretében nyerjen megoldást. Ez idáig helyes. Amde Gaal Endre indítványára a meghívottak utasítandónak találták az alsipánt arra, hogy feliratot intézzen a vallás és közoktatásügyi miniszterhez, melyben kéri, hogy a törvénhatósági bizottságának 1912. augusztusban hozott és egyezben már megsemmisített határozatát, ekebb rendelkezéne hatalyon kívüli helyezésével mellett hgyja jóvá. E határozatban azt mondotta volt ki a törvénhatóság, hogy 400.000 koronával kulturpalotát épített.

Ez a határozat tehát kulturpalotára szólott, meg is van két év óta semmisítve; miképp gon-

dolja tehát a tisztelt értekezlet azt, hogy a miniszter a törvénhatósági bizottság újabb meghallgatása nélkül, mondhatjuk annak megkerülésével jóváhagyhatson egy olyan határozatot, mely egy egészen más kulturális intézetre szólott, melyet egyszer már megsemmisített és a mely a vármegye magánjainak egy horribilis nagy részét köti le helyi érdekű szolgálatba? Ennyi jogerkekkel bátran feladhatna a törvénhatóság minden jogot, melyet eddig saját vagyonra felett úgy, ahogy gyakorlított. Reméljük azonban, hogy a jogfosztáshoz nem lesz kapható a miniszter s ha mégis lenne — a törvénhatósági bizottságnak kell jogai megvédésében erélyesen viselkednie, mert a kórház ügye talán mégis előbbreváló lenne holmi luxuriosus vigadónál.

HIREK.

— **A Siculicidum 150 éves évfordulójának megünnepléséről** pótlólag megemlítjük, hogy a március 15-iki ünnepeket rendező bizottság is hozott határozatot a 150 éves évfordulónak méltó módon való megünneplése tárgyában. Az időpontot illetőleg most még csak annyit tudhatunk meg, hogy még ez iskolai évben — husvét—pünkösd között — meglesz, hogy a tanuló ifjuság is bevonható legyen az ünnepélybe. Az ünnepélyben a vármegye vezetőségei is tevékeny részt vesznek.

— **A marosvásárhelyi ügyvédi kamara** mult hó 29-én tartott tisztújító gyűlése a következő eredménnyel végződött: Elnök: Dr. Kálnoki Bedő Sándor helyettes elnök: Dr. Sebess Jenő, titkár: Dr. Láni Oszkár, ügyész: Blumenfeld József, pénztáros: Dr. Biró Aladár. Választmányi tagok: Dr. Balogh Endre, Dr. Fekete Andor, Dr. Ferencz Mihály Zsigmond, Dr. Mihály Béla. Dr. Sárkány Miklós, Dr. Szentpéteri Ödön, Dr. Telegdi István, Dr. Tischler Márton.

— **Halálozás.** Képviseletünk, Kállay Ubull nagy csapás érte, amnyiben Han n a leánykaja folyó hó 1-én elhunyt. Fájdalommal és igaz részvétellel regisztráljuk e gyászhitet, azt hisszük igen sokak nevében. Dr. Márton László szépvízi főszoigabíró a temetésre elutazott 1. hó 1-én Vácra. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Nagykálói Kállay Ubull és neje zalachi Szilachy Julia fájdalomtól megtört szívvel, örökké tartó bánattal tudatják, hogy saját, mint gyermekeik, Ágota Ubull és István, valamint az összes rokonság és jóbarátok nevében, hogy földi anyagunk, életünk üdítő napugara, a legemesebb szívű gyermek, felejtethetlen kis Hannánk rövid, boldog életének 14 ik évében, türelemmel viselt kínos szenvedés után, folyó hó 1-én reggel negyed 8 órakor az Urban esendesen elhunyt. Temetése április 3-án délután 3 órakor lesz a református egyház szertartása szerint Vácra a gróf Csáky-ut. 2. számú gyászaházból.

— **Dr. Szentiványi Károly rától prépost** folyó hó 6., 7., 8-án, azaz hétfőn, kedden és szerdán a porgári leányiskola zenetermében (az emeleten) vallásos konferencia beszédekét fog tartani. Nők számára: naponként délelőtti fél 10 órakor és délután 3 órakor. Férfiak számára: este 6 órakor, amelyekre a róm. kath. híveket és az érdeklődőket meghívja a Plebániái hivatal.

— **Ipartesületi közgyűlés.** A mult vasárnap volt a helybeli ipar-területtel rendes közgyűlése, melynek a tárgyat a számadások megvizsgálása, a jövő évi költségvetés megállapítása és az új tisztikar megválasztása képezte. Elnök lett ismét Flóó Károly.

— **Ritka madarak.** Március 29-én és 30-án egy-egy hattyt láttak Csikszentsimon közelében közelében a falu és a vasúti állomás között levő tavon. Az első napon Plása Ferenc csikszentsimoni állomásfőnök látta meg a himet s ennek párja aztán nem tágitott a vidékről, migcsak terütekre nem került. A hattyk szép kinőt példányok s az ugynevezett butykos (néma) hattyu — cygnus olor L. — fajhoz tartoznak, amint ez Zsögödön Szemere László madár-tani állomásán, ahová a hattyk tömetés végett küldettek, megállapított nyert. Ezen madarak itt csak át- vonulók, valószínűleg az orszországi rokitói-i mocsarak felé igyekeznek, mint a megyénkben átvonuló vizi madarak legnagyobb része.

— **Nyugtázás.** A dal- és zenegyeselet orsz. dalverseny-alapjára legujabban adakoztak: Orbán Mihály m. kir. adóhivatali tiszt ivén: Smiiovits Zelig és Társa 10 kor., A. S. 5 kor., Rács Béla és Krausz János 2—2 kor. — Ádám József ivén: Brassai Károly, Mátrai Ignác, Miklós Gyula, Borbány János, Bálint Károly, Horváth Antal, dr. Szekeres József, Szász József, Kövér Sándor, Grüll Károly, Weinhold Ágoston 1—1 kor., Bakcsi Ferenc 2 kor., Péter András 50 fill., Bayer Ferenc 50 fill. — Zsidó István ivén: Lukács Juliska 3 kor., Schwartz N. és Schwartz Miklós 2—2 kor., Jakab János, G. B., Berger Adolf, Cseh István, Mátrai Ignác, Miske László, Benkó Zsigmond 1—1 kor. Fogadják a kegyes adakozók a dal- és zenegyeselet elnökségének leghálásabb köszönetét.

— **Mikes Ármin erdősege.** Mikes Armin gróf, aki a romániai Focsani közelében nagy terjedelmű és erdőt vásárolt, ismét bővítette erdőállományát. A Mikes gróf által alapított romániai Tisité erdőkhaszná-lási részvénytársaság, amelyben a Rothschild csoport is részvényes, aláírta azokat a szerződéseket, amelyek az üzemének körzetébe esnek és körülbelül tizenegyezer hektáron elterülő fenyőtől Gródeléktől megvetve, amivel az említett román részvénytársaságnak kihasználás alatt álló erdőterülete mintegy ötvenezer holdra emelkedett.

— **A „Magyarország”** ez év elején nagy átalakuláson ment keresztül. A szerkesztést gróf Károlyi Mihály, Lovász Márton és Beck Lajos, mint szerkesztő bizottság vették át, kik a meggyőződés teljes erejével, a lelkesedés igazi őszinteségével dolgoztak a lap érdekében, melyet a független alkudozást nem ismerő közvélemény hatalmas szülőjává és modern sajtóorganummá emeltek. E lap igen nagy közérdekű feladatot teljesít, mert a függetlenségi eszmét, a nemzeti törekvéseket megközelíthetetlenül hirdetni s az erre fő hatalomnal kérelhetetlen harcot folytat. Épen ezért a legemesebb közérdeknek tesz szolgálatot az, ki e lap terjesztéséhez hozzájárul.

— **Szegesvár katonái kap.** A honvédelmi miniszter leiratolt intézett Nagykovácsalja közönségéhez s a leiratban a belügyminiszterrel egyetértve elfogadja Segesvárnak azt az ajánlatát, hogy az egy ezred törzs, két zászlóalj és egy géplegyosztály elhelyezésére szükséges förhelyet rendelkezésére bocsátja. A leirat utasítja egyuttal a törvénhatóságot, hogy az építési tervet kidolgozására tegye meg a szükséges intézkedéseket.

— **Szász képviselők kilépése a munkapártból** Coponyi Vilmos és Brandl Hugó szász nemzetiségi képviselők márc. 30-án köldötték el kilépő leveletük a munkapárt elnökéhez, gróf Khuen Héderváry Károlynak. Kilépésüknek okát a közigazgatás államosításával és azzal indokolják, hogy Tisza az oláhoknak oly kedvezményeket ajánlott fel, amit ők nem fogadhatnak el.

— **Vakgyermek felvétele.** A vakok kolozsvári államilag segélyezett országos intézetében a jövő 1914—1915. tanévre 15—16 hely üresedik meg. Felvételenk vallásra, nemzetiségre és nemre való tekintet nélkül oly 8—14 éves vak fiú- és leánygyermek, akik a vakságon kívül más testi vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek. Ingyenes vagy alaptólány helyett oly szegény szülők gyermekei nyelhetnek el, kik szegénységüket szegénységi bizonyítvánnyal igazolni tudják. A kérvények május hó végéig a „Vakok kolozsvári államilag segélyezett országos intézete igazgatóságá”-hoz (Zápolya u. 17.) nyújthatók be. Kérésre a szükséges nyomtatványiirapokat díjtalanul küldi s bővebb felvilágosítással bárkinek készségesen szolgál az intézet igazgatósága.

— **Múсорoros estély Marosvásárhelyen.** Az Erdélyrészi Állattenyésztő és Állatvédő-Egyesület alapítókeje és pénztára javára 1914. évi április hó 4-én a „Transsylvania” nagytermében táncgal egybekötött múсорoros estélyt rendezett a következő műsorral: 1. Állatok panaszsa. Tréfás előadás állatjelmezekben. Szövegét írta: Szilágyi Dezős és Országy Gábor. 2. Az állatok védelme. Felolvasás. 3. Madarak dalolása, Gyermekszimfónia Rombertgőtől. Vonósnégyes, zongora és madárhangokkal zenekari előadás. Betanította: Metz Albert. 4. Magyar dalok.

— **Orosz kém a beszercei havasokon.** Az elmúlt héten a beszercei határrendőrség bizalmas értesítést kapott, hogy a borgói havasokban egy orosz őrnagy kénkedik. Két napig kulattak a csendőrök a közeli hegyeket és 19-én Kisizlva és Borgóbeszerce közt a határon levő havasokban sikerült elfogni az őrnagyot. Az állítólagos orosz őrnagynál Beszerce vidékeről katonai turképeket találtak, a melyekben pontosan megvoltak jelölve a vasutak.

— **Az agg 48-as honvéd kérése.** Kónya József 95 éves 1848—49-iki honvédőrmesternek kezébe jutott egy budapesti képeslap, amely a Honvédenháza lakóiról közöl képeket. Az öreg vitéz, aki jelenleg Bereckben tartózkodik, a képeket látva felsóhajtott: „Isteneim, milyen szép egyenruhájuk s milyen jól néznek ki benne vitéz bajtársaim. Óh, ha nekem is ilyen szép egyenruhám lehetne!... De a 144 koronát évi kugydíjából nem telik erre.” Gondolt egy nagyot az öreg s kérését iratolt a Honvéd-meniáz igazgatójához. Kérését így végzi be: „Nem kérek pénzt, mert már nem tudok banni vele. Csak az a kérésem, ajándékozzanak meg a Menház ruhatárából egy ilyen egyenruhával. Hadd öltsen fel egyszerűen hátralevő napjaim alatt s majd abba öltöztetve temessenek el imádott hazám szent földjébe.” Az agg vitéz kérése a milyen szíveható, épp olyan szerény. Hiszsjük, hogy a menház igazgatójának szíve is megfogják hatni a kérészt belejező szavak és módot fog találni, hogy a derék agg harcosnak, ki a szabadságharcot végigküzdötte, a j a n d e k o z egy olyan szép egyenruhát, a melyben vitéz bajtársai járnak.

népe akar kulturális tógában levonulni. Ugy értem, mintha nyugat felől kelne a nap s rohanva rohanva vakító fényzöngét gyújtani, hogy lelki sötétséget kinjít fizikai piromániával ellensúlyozó oláfi ami kulturánk nagymértékben emelő fényével meglassa a maga ösallati szörnyű szellemi szegénységét és elvadult nyomorult állapotát ott keleten, hol a fizikai nap kel, de a szellemi nyugszik — s vis: zavontuljon.

Édes székely testvéreim! Most már az első szöveg nem találkozik. Jöjjetek el hát mind, csak abszolút ok legyen képes (via maior) visszatartani, hogy mit a toll vissza nem tud adni, az előző varázsa vigye át egymásba.

Édes testvéreim! Jöjjetek, mert mint az irodalomtörténet tényezői távoztok onnan!

A legszobor reményekkel üdvözöllek mindnyájukat.

Balás Béla

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Önfeláldozó szerelm c. tárca nem közölhető. Nincs benne harmónia s ezt úgy mutattuk ki, hogy azon részt, ahol két betű helyett csak egyet írt, aláírtuk piros ceruzával, a végén összegezve e jelzéseket, 47-es számú jött ki. Ezzel szemben egy betű helyett kettőt csak 16 esetben írt, ami kék ceruzával lett grafikonszerleg látható. És így összeállítottunk egy mondatot az ön szavaival a következőkben: „Hő-sét tizenöt évi súlyos börtönrre ítélték, de még ez is kismisla lenne ahhoz, ami minket érne az olvasóink részéről, ha cikkét publikálnók. A nap sem sütné ránk *mellegével* és az *idő* ha *multok* is, hiába vezetkelének önfeláldozó *gyónással* tettünknek. Elég kérem elég, mert *már késő estélyre jár az idő.*” Ezért megengedi, hogy a cikk tartalmának a bírálatába nem is bocsájtjukunk. Hasonlít különben a kulakhoz.

TÁRKASÁGOK.

Férjemet kerese . . . ! Megjár viccnek az ókontriban, ami Amerikában komoly hirdetésnek néha néha a Szabadság hasábján megjelenik. Persze az itthoni szemivéken néze a dolgot. Mutatványul közlünk néhányat az utóbbi számokból:

— Dudka József férjemet kerese, ki mult év októberben Roebing, N. J.-ből elváltam. Kedves férjem! Tudass hollétedről, mert különben megindítom a vállalperit és hazautazom. Ha valaki tud felőle, tudassa címét. Dudka Józsefnek 694 Newell Str., Barberton, O.

— Kerese M Rakatzky Kertész Jánost fontos ügyben. János! Mért nem adol életelt magadról? Stb. — Tóvay Mihály férjemet kerese. Mihály tudass hollétedről. Ha válni óhajtasz, ird meg, én készvagyok rá. Nód: Boda Rozália, Woodbridge, N. J. Van aki fiát, vagy szülét keresi s ezek között néha igen megható sorokat lelhetünk. Például: — Kozma József sátorajajuhelyi születésű fiamat kerese, ki 12 éve jött ki, és tudtommal New-Yorkban van. Fiam édes, ha élsz, tudass velem címedet, én meghalok, ha nem látok. Édesanyád. Aki a címet tudatja, 5 dollár jutalomban részesül. (Cím a fentiek szerint.)

Mások sgorukat, keresztmájukat, vagy minden elképzelhető rokonukat keresik, egymásután 60 — 70 szer megjelenő apróhirdetéssel, amint ezt a hirdetésék alatt levő számok mutatják az ahhoz értenek. 62 — 64 szám a hirdetés jobb sarkában lenni azt teszi, hogy a hirdetésnek 64-szer kell megjelennie s már 62-szer meg is jelent.

Feltűnő (?) azonban, hogy az anyósát senki sem keresi.

428—1914. végrh.

Arverési hirdetésény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1914. évi V. 105. számú végzése folytán Dr. Daradics Félix ügyvéd által képviselt Csikszegelyi Székely bank végrehajtató részére 247 korona követelés s jár. erejeig elrendelt köteleitési végrehajtás folytán alperesről lefoglalt és 2469 koronára becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbírósnak 1914. évi V. 105. sz. végzésével az árverés elrendeltétvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejeig is, amennyiben azok törvényos zálogjogot nyertek volna, a végrehajtást szenvedők lakásán Csikszegelyi leendő megartására határidőül 1914. évi április hó 20. napján délután 11 órája kitűzték, amikor a bíróság lefoglalt borjú, 16, tőke, székér, denzka s egyéb ingóságok a legtöbbet igerőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsaron alul is elfognak adani.

Felhívának mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételarából a végrehajtató követelést megelőző köteleitésihez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna ez a végrehajtási jogszövegéből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulassák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszereda, 1914. évi március hó 28. napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

393—1914. szám.

Arverési hirdetésény.

Alulírt bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszentmártoni kir. járásbírósnak 1914. évi Sp. 42/3. sz. végzése folytán Dr. Albert Gábor ügyvéd által képviselt Csikbánkfalva község es az alapfoglaltatott javára 625 kor. s jár. erejeig 1914. évi február hó 20-án foganatosított köteleitési végrehajtás utján lefoglalt és 1914. kor. 20 fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: bolti árak és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a csikszentmártoni kir. járásbírósnak 1914. évi V. 1401/1. számú végzése folytán 625 kor. tőkekövetelés, ennek 1914. évi január hó 8. napjától járó 5 százalek kamatai, egyharmad százalek váltóidő és eddig összesen 90 kor. 10 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejeig, Csikszentgyörgy községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő megartására 1914. évi április hó 9-ik napján d. e. 9 órája határidőül kitűzték, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igerőnek, szükség esetén becsaron alul is elfognak adani.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra köteleitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszentmárton 1914. évi marc. hó 24. napján.

Ambros Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 402—1914.

Arverési hirdetésény.

Alulírott bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 372. sz. végzése következtében Dr. Csédy Andrási ügyvéd által képviselt Csikszegelyi község végrehajtató részére 720 kor. követelés s jár. erejeig elrendelt köteleitési végrehajtás folytán alperesről lefoglalt és 660 koronára becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbírósnak fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap- és felülfoglaltatott követelése erejeig is amennyiben azok köteleitési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedők lakásán Csikszegelyi leendő megartására határidőül 1914. évi április hó 22. napján délután 3. órája kitűzték amikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig: marhák, szekerek, fa es szám a legtöbbet igerőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsaron alul is elfognak adani.

Felhívának mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételarából a végrehajtató követelést megelőző köteleitésihez jogot tartanak, s amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna ez a végrehajtási jogszövegéből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulassák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszereda, 1914. évi március hó 29. napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 1472—1910. lkvi.

Arverési hirdetésény-kivonat.

Csikmegyei székelybank részvényársaság végrehajtónak Jonas István es neje Bartók Julianna zöngéd lakos végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyben a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 140 kor. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a csikszeredai kir. törvényszék területén levő Zsögöd községben fekvő s a zöngédi 50. sz. tjkvben foglalt s végrehajtást szenvedők nevén allo A. § 3. sorsz. 173. hrsz. udvar és házra 1866 kor. s a zöngédi 1838. sz. tjkvben foglalt s a Jónás Istvánné Bartók Julianna nevén allo A. § 2. sorsz. 173. hrsz. udvarra 300 koronában ezennel megállapított kiküldött írásban elrendelte.

Az árverést 1914. évi július hó 10. napján d. e. 9 órákor Zsögöd községében fogják megtartani. Az árveres alá kerülő ingatlan a kiküldött ar. ketharmadánál alacsonyabb árban nem adható el. Az árvelelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kiküldött 20 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában meghatározott arfolyammal szemint övadékeppes értékpapirokban a kiküldötttel teneni, hogy a bánatpénznek elegendes bírói letetbe helyezéséről kiállított letéti olismorvenyt a kiküldötttel átadni és az árvelelni feltételeket alulm. (1881. LX. t. c. 147. §-a, 170 §-a, 1908. XL. t. c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanot a kiküldött árban magasabb igeretett, ha többet igeri senki sem akar kötele nyomban a kiküldött ar. százaléka szerint megállapított bánatpénzzel az általa iger. ar. ugyanannyi százaléka közegetéit (1908. XL. 26. §.) Csikszeredán, 1914. évi február hó 16. napján.

A kiadomány hitelül:

Szopos s. k.,
kir. bírósz. bír.

Száva s. k.,
kir. írközvető.

Szám. 389—1914. végrh.

Arverési hirdetésény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1805. számú végzése következtében Dr. Pál Gábor ügyvéd által képviselt Agrár takarékpénztár javára 54 K 64 fill. s jár. erejeig 1913. évi október hó 28-án foganatosított köteleitési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1130 kor. — fillerre becsült következő ingóságok, u. m. gazdasági felszerelés stb. nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1805. sz. végzése folytán tőkekövetelés ennek napjától járó százalek kamatai 1/3 százalek váltóidő és eddig összesen 54 kor. 60 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejeig végrehajtást szenvedők lakásán Csikszegelyi leendő megartására 1914. évi április hó 11. napjának délután 3 órája határidőül kitűzték, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet igerőnek, szükség esetén becsaron alul is elfognak adani.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra köteleitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereda, 1914. évi március hó 24-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

390—1914. végrh. szám.

Arverési hirdetésény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 17. sz. végzése következtében Dr. Pál Gábor ügyvéd által képviselt Agrár takarékpénztár javára 61 kor. 5 fill. s jár. erejeig 1913. évi január hó 5-én, foganatosított köteleitési végrehajtás utján le- és felülfoglalt: és 1030 koronára becsült következő ingóságok egymint: gazdasági eszközök és juhok nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak 1914. évi V. 17. számú végzése folytán megállapított tőkekövetelés ennek kamatai egyharmad százalek váltóidő és eddig összesen 61 kor. 5 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejeig, végrehajtást szenvedők lakásán Csikszegelyi leendő megartására 1914. évi április hó 11-ik napján d. u. 3 órája határidőül kitűzték, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igerőnek, szükség esetén becsaron alul is elfognak adani.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra köteleitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereda, 1914. évi márc. hó 24-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

Szám: 94—1914.

Faeladási hirdetésény.

Szarhegy község közbirtokossága eladja Szarhegy községhez tartozó 1914. évi április hó 14-én délelőtt 10 órákor kezdődő árverésen a Csikvármegyei Szarhegy község I. h. r., határában levő Czernemesgyő és Zugopatak nevű erdejenek mintegy 62-2 kat. hold területén 997—1912. keb. hat. tal. kihasználásra engedélyezett luc- és jegenyefenyő-állományt.

A vágas területe a dítrói országúttól 10,5 kilométer, a M. A. V. Dítrói állomásától pedig 130 kilométer távolban van.

Az eladás tárgyát képező faállomány törzsenkénti bemérés szerint 11,808 drb. kéreg és csucs nélkül 17,441 m³ bruttó és 15,919 m³ nettó kitermelhető hasznos fat tartalmaz.

Kiküldött ár 118,760 korona, bánatpénz a kiküldötti árnak 10 százaléka. Kihasználás időtartama 1916. év augusztus hó 1.

Az árvelelni es szerződési feltételek az erdőbirtokos alulírott képviselőjénél, továbbá a Gergelyszentmiklóson levő gyergyóalfalvi m. kir. járási erdőgondnokságnal rendelkezésére állanak. Az erdőgondnokságnal megtekinthető a részletes becselési munkalati is.

Olyan ajánlatok, melyek az árvelelni es szerződési feltételektől eltérnek, vagy bánatpénzzel ellátva nincsenek, figyelembe nem vételnek; utójánlatok el nem fogadhatók.

Írásbeli zárt ajánlatok a szóbeli árvelelni megkezdése előtt az árvelelni bizottság elnökénél nyújtandók be. A megajánlott összeg számokkal és betűkkel is kirandó s az ajánlatban kifejezendő az, hogy ajánlattevő az árvelelni es szerződési feltételeket teljesen ismeri és magát azoknak aláveti.

Szarhegyen, 1914. évi március hó 7-én.

Ferenc Sándor,
b. elnök

Ferenc Dénes,
kb. jegyző.

Plébános és kántor urak figyelmébe!

Elvállalnám a nagyheti és húsvéti róm. kath. szertartások kántortelendőinek végzését. Bővebbet levélben. Kéray Endre IV. éves növendék. Tanítóképző Csíksomlyó.

Kiadó A Gálovics-hegyen egy lakás külön udvarral, — mely áll 3 szoba, konyha, kamra, és pincéből. Értekezni lehet ugyanott Csíkszeredán.

Sz. 394—914. mj.

Felhívás.

Felhívom mindazokat, kik a vármegye közönsége által tett honvéd főreáliskola alapítványát az 1914—15. iskolai év kezdetétől elnyerni óhajtják, hogy kérvényeiket hozzám f. évi április hó 16-ik napjáig adják be.

Az alapítványért kizárólag Csíkvármegye valamelyik községében illetőséggel bíró székely ifjak pályázhatnak.

Egyéb feltételek a 34500 24—1914. honvédelemügyi m. kir. miniszteri sz. alatt kibocsátott Pályázati hirdetményben foglaltaknak, mely a „Budapesti Közlöny” (Hivatalos lap) 65. számában található fel.

Csíkvármegye magánjavak igazgatósága.

Csíkszereda, 1914. évi március hó 22-én.

Dr. Csiki József,

igazgató.

Sz. 135—914. mj.

Feladasi hirdetmény.

Csíkvármegye magánjavainak igazgatósága eladja Csíkszeredában az igazgatóság hivatalos

helyiségében (vármegyeháznál) 1914. május hó 5-én délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok alapján tartandó nyilvános árverésen a Csíkvármegye Gyergyótölgyes közszeg határában levő Szárazvölgynek, Szerencsepatak és Jegespatak nevű részében mintegy 1323 kat. hold területen rendszeres gazdasági terv alapján 6 évi kihasználásra engedélyezett fenyő- és bükkfaállományát

A vágás területe a Borszék—Tölgyes—Rómán országúttól 10.3 kilométer, a M. A. V. Maroshévízi állomásától pedig 43 kilométer távolban van. Tutajbektől és rakodó 16 kilométer távolságban Gyergyótölgyesen van.

Az eladás tárgyát képező faállomány törzsenkénti bemérés szerint a következő:

1. Szerencsepatakban lucfenyő 134,410 prb. jegenyefenyő 16,327 drb. bükkfa 8,980 drb., melynek fatömege:

lucfenyő	bruttó = 129,244 m ³ ;	jegenyefenyő	bruttó = 26,077 m ³ ;	bükk	bruttó = 10,546 m ³ ;
	nettó = 95,420 m ³ ;		nettó = 19,281 m ³ ;		nettó = 9,206 m ³ ;

2. Jegespatakban lucfenyő 126,266 drb., jegenyefenyő 6970 drb., bükk 6037 darab, melynek fatömege:

lucfenyő	bruttó = 138,315 m ³ ;	jegenyefenyő	bruttó = 13,489 m ³ ;	bükk	bruttó = 1087 m ³ ;
	nettó = 99,747 m ³ ;		nettó = 9,430 m ³ ;		nettó = 6197 m ³ ;

Összesen: fenyő 283,973 drb.; bükk 15,017 darab, melynek fatömege:

fenyő	bruttó = 307,126 m ³ ;	bükk	bruttó = 17,632 m ³ ;
	nettó = 223,871 m ³ ;		nettó = 15,393 m ³ ;

Kikiáltási ár: { Szerencsepatakra = 798,830 } az
{ Jegespatakra = 782,400 } az
egésze együtt 1.581,230 korona

bánatpénz a kikiáltási árnak 10 százaléka. Kihasználás időtartama 6 év.

Ajánlatok tehetőskülön a szerencsepataki és külön a jegespataki erdőkre, vagy pedig együtt az egészre.

Az árverési és szerződési feltételek az erdőbirtokos alólított képviselőjénél, továbbá a csíkszeredai m. kir. állami erdőhivatalnál és a gyergyótölgyesi m. kir. járási erdőgondnokságnál rendelkezésre állanak. Az erdőgondnokságnál megtekinthető a részletes becélési munkalát.

Olyan ajánlatok, melyek az árverési és szerződési feltételektől eltérnek, vagy bánatpénzzel ellátva nincsenek, vagy pedig az ajánlatok felbontásának megkezdése után érkeznek, figyelemben nem vétetnek; utó ajánlatok el nem fogadottnak.

Az írásbeli zárt ajánlatok az árverés tartására fent meghatározott időig az árverező bizottság elnökénél nyújthatók be, ha postán küldetnek: „A vármegyei magánjavak igazgatóságának — Csíkszereda” — címzendők és „Ajánlat az 1914. évi május hó 5-én tartandó feladásához” felírással is ellátandók.

A megajánlott összegszámokkal és betűkkel is kiírandó s az ajánlatban kifejezendő az, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket teljesen ismeri és magát azoknak aláveti; s hogy az ajánlat a szerencsepataki, vagy a jegespataki faállományra, vagy az eladás tárgyát képező összes faállományra tételik-e? Ha az eladás tárgyát képező összes faállományra tételik ajánlat, abban az esetben a szerencsepataki és jegespataki faállományért megajánlott vétel ár külön-külön is feltüntetendő.

Csíkvármegye magánjavainak igazgatósága.

Csíkszereda, 1914. évi március hó 19-én.

Dr. Csiki József,

igazgató.

2—2

Jegyen
ADUNK
HASZNÁLATRA
TAKARÉKPERSELYT
BARKINEK
Tízjegyű
PESTMEGYEI
TAKARÉKPENZIÁR
BUDAPEST, IV. KÖTŐ UTCA 3.

Eladó Jókarban lévő 3 szobabutor és zongora. Hol, megmondja a kiadóhivatal.

Szemeré László madártani állomása Csíkszeredán.

Elvállalja madarak kitömését — olcsó árak mellett. —
Megjelent: A madártömészet KÉZIKÖNYVE
131 oldalon 18 ábrával. Ár: 2-40 K.
Mesterséges fészekodvakra megrendelést elfogad.
A hasznos madarak megtelepítése révén parkokban, kertekben a rovarárak megelőzésére célszerű kihelyezni.
A tavasz beálltával elérkezett a mesterséges fészekodvak kirakásának a végső határideje. Fészekodvak ára: 80 fillértől 1 kor. 50 fillérig darabonként. Megrendeléseket korlátlanul elfogad; Madártani állomás Csíkszeredán.

Kristály márciusi sör
CSAK A
sörgyár-
BAN KAPHATÓ.
Gyártelep és iroda:
Gál Ferenc
— Gözsörgyára Csíkszeredán. —
Telefonszám: 36.

Filó Károly temetkezési intézete Csíkszereda

KÉSZIT:

Elsőrendű butorokat, u. m. szalon, ebédlő háló- és fogadószoza berendezéseket tervrajzszerint szolid árak mellett. — Mintákkal, rajzokkal, költségvetésekkel díjtalanul áll a közönség rendelkezésére. Készítményeikért szavatosságot vállal.

JÓHIRNEVŰ

Nagy Temetkezési Intézetében óriási választékban van a temetkezéshez tartozó mindenmü felszerelés.
10 koronán felüli vásárlásnál szép gyáskocsit díjtalanul bocsássa rendelkezésére a vásárlóknak.

HAJLITOTT BUTOROKBAN

Többféle kivitelben, elsőrendű minőségű készítményeket tart raktáron. Kapható nagy választékban szék, asztal stb. stb. Az árak gyári árban vannak számítva. Minden egyes darabért szavatol és felelősséget vállal. Nemtetszőket kicseré

Aki magot vet, fákat ültet virágot tenyésztesz és kertjében gyönyörködni akar, az forduljon
Mühle Árpád kertészeti nagytelephöz
:-: Temesvár. :-:
Diaszfárjegyék ingyen és bérmentve.

Még a mult iskolai év elején jelent meg Csíkvármegyei térképével, leírásával ellátott tökéletes s kifogástalan
Csíkvármegyei IRKA
Ára :: 2 fillér drb.
nagy vételnél olcsóbb. Kapható a kiadóhivataldonosn: 31 Cs. szeredán.
Szvoboda Miklós könyvkereskedésében.

Butor
olcsó bevásárlási forrása Csíkszeredán Rákóczi-utca (Hajnó József vendéglő) helyiségében, hol csakis
Elsőrendű készítményű
butorok kaphatók, szolid kiszolgálás mellett. Ép oly kedvező árban és feltételek mellett mint a fővárosban. Raktáron tart teljes szoba-berendezéseket és kellekeket.
Teljes tisztelettel: Imre Árpád.

Tyukszem, borkeményedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a „Cannabin” használata után. Üvegje 1 korona, postadíjjal 1. 40 K. Három üveg bérmentve 3 K.
Excelsior hintőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljizzadást. 1 doboz 1 K, postadíjjal 1.40 K 3 doboz bérmentve 3 korona.
Takarmánymész hízalásra legalkalmasabb (40% fosforaavat tartalmaz), mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hízalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál 4 1/4 kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétellel bérmentve. Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:
Dr. Fleisch E. „Krona”-győrszerelők Győr 99.